

VŠECHNO NARUBY TU JE

Běda těm, kdo říkají zlu dobro a dobru zlo, kdo vydávají tmou za světlo a světlo za tmou... (Iz 5:20)

1. čtení: 1. Královská 21

Základ kázání: Izajáš 5:20

Milí bratři, milé sestry,

v české pohádce *Ať přiletí čáp, královno!* si pan král jednou vyjde mezi poddané, aby se podíval, jak je na tom jeho království. A je přímo zhrožený. Nic nefunguje tak, jak má. Král, kterého hraje Petr Nárožný, u toho zpívá kouzelnou písničku: *Všechno naruby tu je, všechno naruby tu je, s tím se musí něco udělat.* V království severního Izraele, za vlády krále Achaba, je také všechno naruby. Král Achab v tom ovšem není nevinný. V jeho případě platí, že ryba smrdí od hlavy. A jsou to strašné věci, které se v té době za proroka Elijáše v severním izraelském království dějí. Tak třeba: Tři roky neprší. Žádný déšť, žádná úroda, žádné jídlo. To je Hospodinův trest za bezbožnost, která se zemí šíří. A právě v uctívání falešných božstev má velikou zálibu pohanská královna Jezábel, Achabova manželka. A Achab ji v tom podporuje. Ovšem, kdo by čekal náboženskou svobodu, svobodu vyznání, ten by se nedočkal. Že by snad ctitelé baalů a ašer pokojně žili v blízkosti vyznavačů Hospodina, pod prozíravou a přejnou vládou krále Achaba a jeho manželky Jezábel? Ani náhodou! Hospodinovi proroci jsou likvidováni jeden po druhém. Musí se schovávat před služebníky té pohanské královny, která nenávidí Hospodina a nenávidí i Hospodinovy ctitele. Vždyť pravý Hospodinův prorok má za úkol prohlašovat, že jen Hospodin je Bůh. A že jiná božstva v lepším případě nejsou nic, leda kus dřeva či šutru. (1K 8:4-6) V horším případě to jsou démoni. (Dt 32:17) Eliáš této sžravé kritice pohanského náboženství dá volný průchod na hoře Karmel.

- ²⁶ *Vzali tedy býka, kterého jim dal, připravili ho a od rána až do poledne vzývali Baalovo jméno: „Baale, odpověz nám!“ Neozval se však nikdo, nikdo neodpověděl. A poskakovali u zhotoveného oltáře. ²⁷ V poledne se jim Elijáš začal posmívat: „Volejte co nejhlasitěji, vždyť je to bůh! Třeba je zamyšlen nebo má nucení anebo odcestoval. Snad spí, ať se probudí!“ (1Kr 18:26-27)*

Baalovi proroci jsou ten den pobiti. A Elijáš se dá na útěk před hněvem Achaba a Jezábel. Byť se do země z Boží milosti vrátil déšť, byť bude zase z Boží milosti úroda a nebude hlad, Jezábel chce Božího proroka zlikvidovat. A Elijáš toho všeho má už dost. Chce zemřít. To mu však Hospodin nedovolí. Místo toho povzbudí svého věrného proroka jak na těle, tak na duchu. Ukáže se mu na hoře Choréb, promluví k němu hlasem tichým, jemným. (1Kr 19:12) Pak se s Elijášem chvíli nevidíme. Na scéně se ukáže opět, až když přináší slova soudu králi Achabovi za to, co provedl chudákovi Nábotovi.

I. Milí bratři, milé sestry, rád bych se teď spolu s vámi blíže podíval na tři konkrétní události v tom dnešním příběhu, kde je všechno naruby. Kde je zlo dobrem a dobro zlem, světlo tmou a tma světlem, jak praví prorok Izajáš. (Iz 5:20)

- *Jezábel, jeho žena, mu řekla: „Teď ukážeš svou královskou moc nad Izraelem! Vstaň, pojez chleba a buď dobré mysli. Já sama ti dám vinici Nábota Jizreelského.“*

Co že má Achab ukázat? Svou královskou moc? Čím? Tím, že nechá jednat svou ženu za sebe? Vždyť takto se nemá chovat žádný dospělý muž, natož pak člověk dosazený Bohem na trůn, který rozhoduje o životních osudech mnoha tisíců lidí! Král se nechová jako král. Jedná jako rozmazlené dítě. Nejen tehdy, když leží tváří ke zdi a je rozmrzelý, protože mu nechtějí dát hračku, s kterou si zrovna chtěl užít tolik radosti. Ale právě ve chvíli, kdy Jezábel přebírá opatř do svých rukou a on s tím vůbec nic nedělá. Má jednat sám. A má jednat správně, v souladu s Božím zákonem. Nábót jednal v souladu s Božím zákonem. Nábót se bál víc Boha než krále. Nábót nechtěl přestoupit svým jednáním to, co Hospodin přikazoval a zakazoval v Mojžíšově zákoně. Tedy nechtěl prodat díl země zaslíbené, kterou mu Hospodin svěřil do péče skrze jeho předky. A král to měl respektovat. Achab měl být rád a Pánu Bohu vděčný za to, že má ještě ve své zemi i slušné a bohabojné občany. Ale když v té jeho zemi je všechno naruby! A takoví lidé jsou spíš trnem v patě než požehnáním. Achab měl jednat také v souladu s Božím zákonem. Měl okamžitě zarazit svou manželku, dát jí jasné mantinely, zastavit ji. Ale to by dokázal dospělý bohabojný muž, nikoli rozmazlené a zlé děcko, kterým Achab vlastně je.

II. To druhé místo, které mě zajímá, je justiční vražda Nábota. Nebo spíš pečlivá příprava justiční vraždy.

- ⁸ *Pak napsala Achabovým jménem dopisy, zapečetila jeho pečeti a poslala je starším a šlechticům, těm, kteří byli v jeho městě a bydleli s Nábodem. ⁹ V dopisech psala: „Vyhlaste půst a posadte Nábota do čela lidu. ¹⁰ Proti němu posadte dva muže ničemníky a ti ať vydají svědectví, že zlořečil Bohu a králi. Pak ho vyvedte a ukamenujte k smrti.“ ¹¹ Mužové jeho města, starší a šlechticové, ti, kteří bydleli v jeho městě, vykonali, co jim Jezábel vzkázala, jak bylo psáno v dopisech, které jim poslala:*

¹² *Vyhlásili púst a posadili Nábota do čela lidu.* ¹³ *Pak přišli dva muži ničemníci a posadili se proti němu. Ti ničemníci vydali před lidem proti Nábotovi svědectví, že zlořečil Bohu a králi. I vyvedli ho ven z města a ukamenovali ho k smrti.* ¹⁴ *Poté vzkázali Jezábele: „Nábót byl ukamenován k smrti.“*

Tady je skutečně všechno naruby! Tady je všechno satansky převrácené, zvrácené. Nábót, kterého klidně můžeme počítat mezi 7000 věrných Hospodinových ctitelů, které Bůh v Izraeli navzdory zuřivosti Abacha a Jezábel zachoval, je prohlášen za rouhače. Za toho, který se veřejně stavěl proti Hospodinu i proti králi. Král Achab je zde na jedné lodi s Hospodinem, byť všichni vědí dobře, že uctívá falešná božstva víc než jeho předkové. Celé město Jizreel údajně trpí. Bůh se na obyvatele toho města prý rozhořčil kvůli tomu, co Nábót učinil. Situace připomíná odsouzení a ukamenování Akána za dob Jozua. (Joz 7) Je to třeba napravit. Je třeba usmířit si rozzlobeného Hospodina. A tak se nejdřív vyhlásí púst, aby si město udobřilo Boha poté, co Bůh začal trestat celý Jizreel kvůli Nábotovi. Kvůli jeho údajnému zlořečení a rouhání. A protože Nábota nikdo neviděl ani neslyšel se rouhat, je třeba nalézt – v souladu s Mojžíšovým zákonem – dva křivé svědky, kteří jeho rouhání ochotně dosvědčí, buď za mrzký výdělek nebo ze strachu. A to vše se děje pod přímým vedením knížat onoho města, která ochotně a do putníku splnila příkazy královny Jezábel. Opět: Buď ze strachu nebo kvůli odměně za věrné služby. Achab je mimo podezření. Jezábel stejně tak. A Nábót nemá šanci. Křivé obviněn křivými svědky, nespravedlivě odsouzen podplacenými soudci. Trest smrti je vykonán okamžitě. Nakonec se dozvídáme, že Nábót nebyl sám, kdo je takto násilně odstraněn z cesty. Museli zavraždit i jeho syny (2Kr 9:26), aby nezůstal nikdo, kdo by si dělal dědické nároky na tu vinici. Takže: Spravedlivý člověk je usvědčen z bezbožnosti největšího ražení. Bezbožníci zůstávají spravedliví. Všechno je naruby. Dobro je zlo. A zlo je dobro. Světlo je tma. A tma je světlo. A člověku se z toho všeho zvedá žaludek. A když člověku, co teprve Pánu Bohu samotnému?!

III. Třetí místo: Elijáš přichází za Achabem.

- ¹⁷ *I stalo se slovo Hospodinovo k Elijáši Tišbejskému:* ¹⁸ *„Vstaň a jdi vstříc Achabovi, králi izraelskému ze Samaří. Je právě v Nábotově vinici; šel tam, aby ji zabral.“* ¹⁹ *Promluv k němu: „Toto praví Hospodin: Zavraždil jsi a teď si zabíráš.“* *Ohlas mu: „Toto praví Hospodin: Na místě, kde psi chlemtali krev Nábotovu, budou psi chlemtat i tvoji krev.“* ²⁰ *Achab řekl Elijášovi: „Přece jsi mě našel, můj nepříteli?“* *On řekl: „Našel, protože ses zaprodal a dopouštíš se toho, co je zlé v Hospodinových očích.“*

Achab je úplně mimo! Je tak vzdálený Hospodinu, Bohu svých otců, že považuje Elijáše za svého nepřítele. Tím vlastně prohlašuje slovo Boží za svého nepřítele. Slovo Boží za nepřátelské vůči němu a vůči jeho životu. Hospodin sám je vlastně Achabovým nepřítelem. Víte, jsou lidé, kteří vděčně přijímají slovo Boží, byť i v jejich srdci někdy musí Hospodin říznout do živého. Jsou však lidé, kteří vnímají slovo Boží jako útok na svoji osobu. Jako ohrožení jejich svobody. Jako projev Božího nepřátelství. A v tom se už vlastně projevuje Boží soud. Tím začíná. Tak to říká Pán Ježíš:

- ¹⁹ *Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé.* ²⁰ *Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo.* ²¹ *Kdo však činí pravdu, přichází k světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu.“* (J 3:19-21)

Bratři a sestry, po celém světě nalezneme prohnilé politicko-ekonomické režimy, které potlačují pravdu, likvidují své odpůrce, kradou a vraždí. A to všechno si dokážou ve svých vlastních očích ospravedlnit. Takových „Achabů“ už tento svět pamatuje až hanba! Tím spíš Bůh sám na ně nezapomíná. Možná někdy nezasahuje hned proti takovým převráceným jedincům. Jako ostatně v případě Achaba a Jezábel. Ale jednou zasáhne. Jako v případě Achaba a Jezábel. Co z toho nakonec ten král měl? Radost, že vlastnil Nábotovu vinici? Nikoli! Zbyla mu jen pachut' v ústech. A nadto ještě jistota Božího soudu. Na nás zůstává, abychom se modlili za naši zemi, aby v ní spravedlnost a právo něco znamenaly. Aby lidé krotili své choutky. Aby nezneužívali svých pravomocí, svého vlivu, k prosazování svých sobeckých cílů. Hlava nehlava. Aby se ctilo právo jedince na soukromý majetek. Aby se náboženství nikdy neužívalo jako závoj, který zahaluje zlé jednání. Jako prostředek k dosažení zlých záměrů. Aby také ti, kteří pláčou, hladoví a žízní po spravedlnosti, našli u Boha zastání. Svět se nekryje s Božím královstvím. To dobře víme. Ale kéž by Bůh dal, aby se náš svět nekryl s peklem, jako tomu bylo za dnů krále Achaba v severním Izraeli.

Víte, Pán Ježíš byl svého času také falešně obviněn. A na základě zkorumpovaného soudu byl nespravedlivě odsouzen k smrti. Byla to justiční vražda. Ale Bůh to tak nenechal. Vzkřísil Ježíše, svého milovaného Syna a věrného služebníka, z mrtvých. Stejně jako jednou vzkřísí k životu věčnému všechny spravedlivé a zbožné Náboty, spolu s jejich dětmi. On na své věrné nezapomene. Bůh navíc nikdy nepřestane říkat dobru dobro a zlu zlo. U Boha je tma tmou a světlo světlem, i kdyby s ním celý svět nesouhlasil. Amen.